

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

Протокол № 1 від «30» січня 2020 року

Голова Вченої ради ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

О. В. Алейнікова

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО НАВЧАННЯ, ПРАКТИКУ ТА СТАЖУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА КОРДОНОМ

**Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»**

Київ

1. Загальні положення

1.1. Навчання, практика та стажування здобувачів освіти Навчально-наукового інституту менеджменту і психології (далі – Інститут) ДЗВО «УМО» (далі – Університет) за кордоном є компонентом освітніх програм підготовки фахівців для здобуття кваліфікаційного рівня бакалавра та магістра і проводиться відповідно до Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 09.08.2019 р., Указу Президента України №1013/2005 від 04.07.2005 р. «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», Постанови КМУ № 796 від 27.07.2010 р. «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами освіти, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності», Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою КМУ від 12.08.2015 № 579.

1.2. У даному Положенні розглядаються загальні питання організації навчання, проведення і підведення підсумків практики та стажувань здобувачів вищої освіти і випускників Університету за кордоном.

1.3. Мета організації навчання та практики здобувачів освіти Університету за кордоном – сприяння інтеграції національної освіти до світового освітнього простору на основі закріплення теоретичних знань здобувачів вищої освіти та вивчення практичного досвіду з організації підприємницької діяльності у країнах з розвиненою економікою; оволодіння здобувачами вищої освіти передовими технологіями у галузі виробництва та реалізації продукції, а також у галузі надання послуг, вивчення досвіду застосування сучасної техніки та набуття практичних навичок роботи з нею.

1.4. Залежно від конкретної спеціальності та відповідно до навчального плану визначається тривалість навчання і вид, тривалість та терміни проведення практики (стажування) за кордоном.

1.5. Зміст і послідовність практики визначає програма, що розробляється на кафедрі згідно з освітньо-професійною/освітньо-науковою програмою та

навчальним планом підготовки фахівця певної спеціальності та затверджується Вченою радою Інституту.

2. Організація навчання здобувачів освіти Інституту за кордоном в межах реалізації права на академічну мобільність

2.1. Академічна мобільність – це право здобувачів вищої освіти українського закладу освіти на навчання чи стажування за кордоном, не втрачаючи статусу здобувача вищої освіти в Україні.

2.2. До програм академічної мобільності належить навчання на основі двосторонніх або багатосторонніх угод між закладами освіти-партнерами:

- без отримання другого диплома;
- з можливістю отримання двох дипломів – національного та іноземного.

До участі у програмах академічної мобільності допускаються магістранти та здобувачі вищої освіти освітнього рівня бакалавра другого-четвертого курсу.

2.3. Відбір здобувачів вищої освіти для участі у програмах академічної мобільності здійснюється конкурсною комісією Інституту за результатами рейтингового оцінювання здобувачів вищої освіти.

2.4. Обов'язковими документами, які необхідні у процедурі узгодження виїзду на навчання за кордон, є:

- аплікаційна форма з необхідною інформацією про мобільного здобувача вищої освіти, яку вимагає закордонний заклад освіти;
- угода про навчання, де зазначають перелік навчальних дисциплін, які здобувач вищої освіти планує отримати в іншому навчальному закладі, а також кодовий номер та кількість кредитів ECTS, призначених цим дисциплінам. Угоду укладають на семестр або на навчальний рік. Вона має бути підписана Університетом, іноземним закладом освіти та здобувачем вищої освіти;
- академічна довідка.

2.5. Академічна довідка за формою ECTS підтверджує, що здобувач освіти виконав освітню програму. У довідку вносять перелік вивчених навчальних дисциплін, присвоєних кредитів та оцінок в системі оцінювання ECTS. Документ заповнюють українською та англійською мовами (або мовою країни закордонного закладу вищої освіти) і використовують у двох випадках:

- під час виїзду на навчання (академічну довідку видає Університет);
- під час повернення з навчання (академічну довідку видає закордонний заклад освіти).

2.6. Академічну довідку для здобувача вищої освіти готує навчальний відділ під контролем координатора ECTS Інституту. Така довідка дає змогу координаторам ECTS закордонного закладу освіти визначити відповідність рівня предметів у програмі навчання, яка запропонована в анкеті-заяві, і перевірити фактичне виконання всіх передумов. Відповідальний за якість довідки – координатор ECTS Інституту.

2.7. Університет надсилає академічну довідку до іноземного закладу освіти ще до від'їзду здобувача освіти за кордон.

2.8. Після завершення програми навчання за кордоном здобувач вищої освіти отримує виписку навчальних досягнень (за такою ж формою), що видається закордонним закладом освіти та описує здобутки здобувача вищої освіти протягом навчання.

2.9. Термін навчання здобувачів вищої освіти за кордоном не повинен перевищувати двох років. На час навчання у закладі освіти-партнері за кордоном здобувачу вищої освіти за його заявою в Університеті надається академічна відпустка або ж індивідуальний план/графік навчання.

2.10. Індивідуальний план/графік затверджується для здобувачів вищої освіти, термін навчання яких за кордоном не перевищує шість місяців і закінчується до початку нового навчального року.

2.11. Індивідуальний план/графік видається навчальним відділом Інституту.

2.12. Для переведення на індивідуальний навчальний план здобувач вищої освіти не повинен мати академічної та фінансової заборгованості за поточний і попередні навчальні роки.

2.13. Документи для індивідуального плану/графіку:

- заява на ім'я директора Інституту;
- оригінал запрошення на навчання або проходження практики в іноземному закладі освіти та його офіційно засвідчений переклад українською мовою.

2.14. Навчальний відділ Інституту готує проєкт розпорядження про переведення здобувача вищої освіти на індивідуальний план/графік навчання.

2.15. Навчання за індивідуальним планом/графіком також не звільняє від виконання освітньої програми в Університеті.

2.16. Якщо здобувач вищої освіти обрав закордонний заклад освіти, зміст програми навчання в якому не ідентичний програмі в Університеті, він може перервати навчання із правом отримання академічної відпустки терміном до одного року. Вона може бути продовжена ще максимум на рік.

2.17. Правом на отримання академічної відпустки у зв'язку з навчанням чи практикою за кордоном можна скористатися тільки один раз. Першокурсники отримати академвідпустку не можуть.

2.18. Академічна відпустка надається наказом ректора Університету на підставі:

- поданої заяви на ім'я ректора;
- оригіналу запрошення з іноземного університету;
- заяви батьків про згоду на навчання здобувача вищої освіти за кордоном (для неповнолітніх);
- інформацію про іноземний заклад освіти, необхідну для прийняття рішення про надання академічної відпустки (офіційний сайт навчального закладу, адреса, контактні дані, напрямки підготовки).

2.19. Документи подаються до навчального відділу Інституту заздалегідь, не пізніше, ніж за два тижні до дати запланованого від'їзду.

3. Порядок зарахування результатів навчання в іноземному закладі освіти

3.1. Університет гарантує, що період навчання за кордоном та отримані кредити ECTS обов'язково будуть зараховані до поточного періоду навчання.

3.2. Протягом місяця після повернення здобувач освіти повинен надати до навчального відділу Інституту звіт за весь період навчання чи стажування та академічну довідку з іноземного закладу освіти з обов'язковим зазначенням назв дисциплін, загальної кількості годин, залікових кредитів та оцінок.

3.3. Навчальний відділ Інституту забезпечує переведення всіх кредитів, отриманих в іноземному закладі освіти, до офіційної програми навчання здобувача вищої освіти в Університеті, тобто перезараховує їх. Ці кредити та оцінки будуть внесені у Додаток до диплому із зазначенням, в примітці, навчального закладу, в якому вони отримані.

3.4. Якщо здобувач освіти брав академвідпустку, потрібно написати заяву на ім'я ректора про поновлення на навчання.

3.5. При невиконанні наданого індивідуального навчального плану, здобувач освіти після повернення на навчання в Університет зобов'язаний ліквідувати академічну заборгованість.

4. Вимоги до здобувачів освіти щодо проходження навчання, практики та стажування за кордоном

4.1. Здобувач освіти, що претендує на проходження навчання у провідному закладі вищої освіти за кордоном, повинен відповідати таким вимогам:

- мати високі результати навчання за програмою підготовки бакалавра або магістра;
- мати досягнення у науково-дослідній роботі;
- напрям підготовки (спеціальності) здобувача вищої освіти повинен відповідати переліку пріоритетних напрямів освіти і науки;
- володіти англійською мовою або мовою країни, в якій передбачається проходження навчання, на необхідному рівні.

4.2. Аспірант, що претендує на проходження стажування у провідному вищому навчальному закладі чи науковій установі за кордоном, повинен відповідати таким вимогам:

- тематика наукового дослідження повинна відповідати переліку пріоритетних напрямів освіти і науки;
- мати наукові статті, опубліковані у зарубіжних, міжнародних та вітчизняних фахових виданнях, патенти;
- брати участь у зарубіжних, міжнародних та національних наукових і науково-практичних конференціях, симпозіумах;
- володіти англійською мовою або мовою країни, в якій передбачається проходження стажування, на необхідному рівні.

5. Організація практики та стажування здобувачів освіти Інституту за кордоном

5.1. Проходження практики за кордоном відбувається за власним бажанням здобувача вищої освіти. Підставою для проходження здобувачем вищої освіти практики за кордоном є відповідним чином оформлена заява та наказ ректора.

5.2. Якщо практика за кордоном за строками проходження, тривалістю та змістом повністю співпадає з відповідними вимогами до практики в Україні, то за рішенням директора Інституту практика за кордоном може зараховуватись здобувачу вищої освіти як відповідний вид практики в Україні.

5.3. Якщо вимоги практики в Україні не співпадають з умовами проходження практики за кордоном, здобувач вищої освіти направляється на закордонне стажування, а відповідну практику в Україні проходить за індивідуальним графіком, узгодженим з дирекцією Інституту та закріпленим відповідним наказом ректора Університету.

5.4. Випускники Університету мають право приймати участь у програмах закордонних стажувань, оформивши відповідним чином заяву на ім'я ректора.

5.5 Практика та стажування за кордоном здобувачів вищої освіти Інституту проводиться на підприємствах, установах та організаціях, з якими встановлено

відповідні партнерські стосунки в формі угод, протоколів про наміри, договорів про співпрацю тощо.

Зазначені документи укладаються відповідно до чинного законодавства України між ректором Університету та організатором практики за кордоном (фірмою, компанією, закладом освіти, фермерським господарством тощо) або його офіційним представником в Україні, якого організатор практики наділяє повноваженнями щодо відбору здобувачів вищої освіти на практику, оформлення супроводжувальних документів для отримання візи тощо.

5.6. Перед від'їздом за кордон укладається тристоронній договір між ректором Університету, організатором практики за кордоном або його офіційним представником та здобувачем вищої освіти. Договір може укладатися на групу здобувачів вищої освіти, якщо вони проходять практику на одному підприємстві. Форма договору встановлюється відповідно до особливостей документообігу приймаючої сторони. Договір повинен обов'язково містити інформацію щодо умов і термінів проходження практики, обов'язків та відповідальності сторін.

5.7. Загальну організацію практики за кордоном та контроль за її проведенням здійснює завідувач практики разом із начальником відділу міжнародного співробітництва.

Відповідальним за організацію, проведення і контроль практики за кордоном є директор Інституту.

5.8. Організація набору здобувачів вищої освіти й випускників для проходження практики за кордоном проводиться відділом практики та маркетингу освітніх послуг разом із відділом міжнародного співробітництва протягом року поетапно:

- відбувається презентація програм закордонних практик на наступний навчальний рік, на яку запрошуються представники компаній-організаторів практики, здобувачі вищої освіти, які вже брали участь у представлених програмах, завідувач практики, всі бажаючі здобувачі вищої освіти Університету;

- здобувачі вищої освіти, які виявили намір прийняти участь в програмах практичного навчання за кордоном, повинні подати до відділу практики та маркетингу освітніх послуг заяву встановленого зразка на ім'я ректора Університету з візою директора Інституту. В заяві зазначається інформація про форму навчання здобувача вищої освіти, середній бал, інформація про тривалість практики, терміни якої узгоджені з навчальним планом здобувача вищої освіти.

5.9. На директора Інституту покладається обов'язок щодо визначення можливості проходження практики за кордоном для кожного здобувача вищої освіти, який написав відповідну заяву, з урахуванням Положення про організацію освітнього процесу в Університеті та вимог даного Положення:

- представники компаній-організаторів проводять співбесіди зі здобувачами вищої освіти, які бажають взяти участь в програмах закордонних практик на предмет знання іноземної мови, професійного досвіду, мотивації. Співбесіда може проводитись в режимі on-line (через канали Інтернет-зв'язку);
- здобувачі вищої освіти, які пройшли конкурсний відбір для проходження практики за кордоном, за сприяння відділу міжнародних зв'язків оформлюють необхідні документи (анкети, довідки, рекомендації, виписки із залікових книжок тощо) для отримання візи щодо виїзду за кордон;
- у випадку необхідності підвищити рівень знань іноземної мови для здобувачів вищої освіти, які від'їжджають за кордон на практику, відділ міжнародних зв'язків ініціює організацію курсів вивчення іноземних мов.

5.10. Проходження практики та стажування здобувачів вищої освіти за межами України здійснюється за наказом ректора. Проект наказу і супровідну документацію готує відділ міжнародних зв'язків після узгодження строків практики та стажувань з директором Інституту.

5.11. Навчально-методичне керівництво практикою здійснюють відповідні кафедри згідно з наскрізною програмою практики відповідної спеціальності та освітнього рівня.

5.12. *Відділ практики та маркетингу освітніх послуг спільно з відділом міжнародного співробітництва* сприяють розповсюдженню інформації про програми закордонних практик та стажувань серед здобувачів вищої освіти Інституту, інформують їх про проведення відповідних презентацій.

5.13. *Завідувач практики* контролює строки проходження здобувачем вищої освіти практики за кордоном і, у випадку необхідності, вчасно готує і подає директору Інституту проекти наказів про зміну графіку навчання здобувача вищої освіти у поточному та наступному семестрах у зв'язку з від'їздом на закордонну практику (стажування).

5.14. *Завідувач відповідної кафедри* призначає здобувачу вищої освіти, який від'їжджає на закордонну практику або стажування керівника практики від кафедри, керуючись при цьому наскрізною програмою практики для відповідної спеціальності, освітньо-професійної/освітньо-наукової програми та освітнього рівня.

5.15. *Керівник практики від кафедри зобов'язаний:*

- провести інструктаж з охорони праці, зробивши запис у відповідному журналі;
- видати здобувачу вищої освіти до початку практики індивідуальне завдання, керуючись при цьому відповідними методичними рекомендаціями;
- ознайомити здобувача вищої освіти зі структурою звіту та вимогами до його оформлення та захисту;
- перевірити звіт, зданий здобувачем вищої освіти на кафедру після повернення із закордонної практики.

Керівник практики складає індивідуальне завдання враховуючи:

- спеціальність здобувача вищої освіти;

- вимоги наскрізної програми практики та рівень професійної підготовки здобувача вищої освіти;
- особливості підприємства-базис практики (розмір, спеціалізацію, умови праці тощо).

6. Обов'язки здобувачів вищої освіти

6.1. Узгодити своє рішення про проходження практики за кордоном, склавши заяву встановленого зразка. Передати заяву до відділу міжнародного співробітництва для подальшої участі в конкурсному відборі та співбесіді.

6.2. Для проходження співбесіди з представником компанії, яка забезпечує організацію практики за кордоном, здобувач вищої освіти повинен підготувати пакет документів.

6.3. Здобувач вищої освіти, який від'їжджає на закордонну практику, повинен виконати навчальний план за поточний семестр, узгодити з навчальним відділом і оформити індивідуальний графік (за необхідності), в іншому випадку, здобувач вищої освіти може бути відрахований з Університету.

6.4. До від'їзду на практику здобувач вищої освіти повинен ознайомитись зі строками перебування за кордоном, що вказані у відповідному наказі ректора. Здобувач вищої освіти повинен вчасно прибути на практику і повідомити про свій приїзд відділ міжнародних зв'язків, користуючись мобільним або Інтернет-зв'язком.

У разі перевищення терміну перебування за кордоном без поважних причин здобувач вищої освіти може бути відрахований з навчального закладу.

Дострокове повернення з практики з поважних причин повинно бути обов'язково завчасно узгоджене з відділом міжнародних зв'язків.

У разі дострокового повернення з практики здобувач вищої освіти повинен протягом 3-х робочих днів повідомити про це навчальний відділ і відділ міжнародного співробітництва, написавши пояснювальну записку із зазначенням причин дострокового повернення. Якщо такі дії здобувача вищої освіти не спричинили конфлікт з приймаючою стороною, то після відповідного

наказу ректора про зміни строків практики здобувач вищої освіти приступає до навчання. Проект наказу готує відділ міжнародного співробітництва після узгодження всіх питань з організаторами практики за кордоном.

6.5. До від'їзду на практику здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- пройти інструктаж з охорони праці відповідно до наказу ректора;
- отримати від керівника практики індивідуальне завдання в письмовій формі та методичні рекомендації щодо оформлення звіту про практику;
- за наявності оплатити заборгованість за навчання в Університеті та проживання в гуртожитку.

6.6. Під час проходження практики або стажування здобувач вищої освіти повинен:

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками керівників;
- при можливості інформувати відділ міжнародного співробітництва про хід проходження практики під час перебування за кордоном;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, безпеки життєдіяльності та виробничої санітарії;
- збирати інформацію для підготовки звіту з практики.

7. Підведення підсумків практики за кордоном

7.1. Під час проходження практики за кордоном здобувач вищої освіти повинен виконати індивідуальне завдання, оформити його у формі звіту та захистити його на відповідній кафедрі протягом 10 робочих днів після повернення з практики (стажування).

У випадку, якщо строки закордонної практики співпадають зі строками практики згідно навчального плану, індивідуальне завдання є окремим розділом звіту здобувача вищої освіти про практику. Оцінка за індивідуальне завдання є складовою загальної оцінки здобувача вищої освіти за практику.

7.2. У випадку, якщо строки практики не співпадають і здобувач вищої освіти проходив практику в Україні за індивідуальним графіком, закордонна практика вважається стажуванням і індивідуальне завдання оформлюється як окремий звіт про проходження стажування за кордоном. Оцінка за такий звіт виставляється після заслуховування здобувача вищої освіти на засіданні комісії кафедри і заноситься в протокол засідання.

Копії звітів про проходження закордонної практики (стажування) та копії відомостей про захист звітів надаються до відділу міжнародного співробітництва. Оригінали документів зберігаються на кафедрі згідно правил документообігу.

7.3. Відділ практики та маркетингу освітніх послуг разом із відділом міжнародного співробітництва узагальнює інформацію за результатами закордонної практики, аналізує переваги та недоліки різних програм разом з навчальним відділом, пропонує конкретні шляхи щодо покращення практичної підготовки за кордоном.

7.4. Начальник відділу міжнародного співробітництва має право брати участь в роботі комісій з перевірки належного оформлення звітності з практики на кафедрах.

7.5. На прохання здобувача вищої освіти відділ міжнародного співробітництва може готувати довідки-сертифікати за підписом директора Інституту і ректора Університету про проходження здобувачем вищої освіти практик або стажувань за кордоном, керуючись при цьому відповідними наказами ректора.

8. Матеріальне забезпечення практики

8.1. Практика за кордоном є добровільною справою здобувачів вищої освіти. Усі матеріальні витрати, пов'язані з організацією та проходженням практики за кордоном, здійснюються за рахунок здобувача вищої освіти.

8.2. Перелік та розмір витрат здобувача вищої освіти на організацію закордонної практики визначає організатор практики за кордоном. Здобувач вищої освіти ознайомлюється з кошторисом витрат і підписує з організатором угоду на надання відповідних послуг. Здобувач вищої освіти не вступає у фінансові відносини з Університетом з приводу організації закордонної практики та стажування.